

רשומות

הצעות חוק

4 במרס 2002

3084

כ' באדר התשס"ב

עמוד

הצעת חוק לאיסור הלבנת הון (תיקון) (נותני שירותי מטבע וסמכויות פיקוח), התשס"ב-2002 294

הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון) (נותני שירותי מטבע וסמכויות פיקוח), התשס"ב-2002

1.	בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ¹ (להלן - החוק העיקרי) בסעיף 11, במקום ההגדרה "חלפן כספים" יבוא:	תיקון סעיף 1
	"נותן שירותי מטבע" - מי שחלה עליו חובת רישום כאמור בסעיף 111ג;	
	"שירותי מטבע" - שירות כמפורט בסעיף 111ג(1) עד (5)."	
2.	בסעיף 7(ב) לחוק העיקרי, המילים "והפיקוח על מיליון" - יימחקו.	תיקון סעיף 7
3.	אחרי פרק ד' לחוק העיקרי יבוא:	הוספת סעיפים 11א עד 11טו

"פרק ד': נותני שירותי מטבע

הגדרה. 11א. בפרק זה -

"מטבע" - לרבות שטר כסף, שהם הילך חוקי במדינה שמנפיקה אותם או שמשתמשת בהם;

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצעים כמה תיקונים בחוק הנדרשים לביצועו.

סעיפים 1 ו-8 "חלפן כספים" כלהלן:
"חלפן כספים" - מי שעוסק במתן שירות של המרת מטבע.

מוצע לשנות את ההגדרה האמורה תוך הוספת שירותי מטבע נוספים, כאמור בסעיף 111ג המוצע.

כן מוצע להוסיף הגדרה חדשה של "שירותי מטבע", בהתאם לפירוט העיסוק לפי הסעיף האמור.

עוד מוצע לתקן את התוספת השלישית, תוך חלוקתה לשני סימנים; בסימן ב' המוצע ייכלל נותן שירותי מטבע, חלוקה זו מאפשרת לא לחייב ברישום כנותני שירותי מטבע את הגופים המנויים בסימן א' המוצע, אף שחלק מהם עוסק במתן שירותים אלה. זאת מאחר שהגופים האמורים מפקחים בתור מעניקי שירותי בנקאות, ביטוח, ועוד, והפיקוח עליהם לפי הוראות החוק מוסדר בפרק ד' המוצע.

סעיפים 2 ו-3 המוצע לסדר את הרישום של מי שעוסק במתן שירותי מטבע; פרק ד' המוצע יקבע בצורה מפורטת את סמכויות הפיקוח השונות המוענקות בחוק כדי להבטיח את יישומו; הוספת פרק זה מייטרת את האמור בפרק ז(ב) סיפה, על כן מוצע למחוק את הסיפה.

החוק המוצע בא להסדיר את רישומם של נותני שירותי מטבע כדי לאפשר פיקוח על עמידתם בחובות שונות המוטלות עליהם בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - החוק); רישום נותני שירותי מטבע יאפשר לפקח עליהם בכל מה שנוגע למילוי הוראות החוק העיקרי, שכלל אותם, במימון של "חלפני כספים", בין הגופים הנותנים שירותים פיננסיים, וזאת בשל הידיעה שדרך חלפני כספים עלולות להבצע עבירות של הלבנת הון.

רישום העוסקים במתן שירותי מטבע נכלל בין 40 ההמלצות של כוח המשימה הפיננסי (Financial Action Task Force), כאחת ההמלצות למלחמה נאותה נגד הלבנת הון; הגוף הבין-לאומי האמור הוקם לפני למעלה מעשור בידי שמונה המדינות המתועשות הגדולות. ההמלצה מתייחסת מפורשות לנושא ומייעצת למדינות לחייב את רישומם של נותני שירותי מטבע כדי לאפשר פיקוח צמוד עליהם. כך הדבר גם, בין היתר, בדין האמריקני, הבלגי והאנגלי.

החוק המוצע אינו מגביל את העיסוק במתן שירותי מטבע על ידי קביעת דרישות מיוחדות של הכשרה מקצועית או אחרת; הדרישות של החוק המוצע - גיל, אזרחות או תושבות, עבר נקי מעבירות מסוימות - באות רק כדי להגן על הציבור שנדרש לנותני שירותים אלה.

כמו כן מפרט החוק המוצע את סמכויות הפיקוח שניתנו בחוק העיקרי לגורמים המפקחים על מילוי החובות המוטלות בחוק על גורמים פיננסיים.

¹ ס"ח התש"ס, עמ' 293.

"מרשם פלילי" - כמשמעותו בסעיף 1 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981²;

"שליטה" - בהגדרתה בסעיף 7(א)(כב).

111.ב. (א) שר האוצר ימנה, מבין עובדי משרדו, רשם של נותני שירותי מטבע (בחוק זה - הרשם).

הרשם של נותני שירותי מטבע

(ב) הרשם ינהל מרשם, שבו ירשום נותני שירותי מטבע, לפי הוראות חוק זה (להלן - המרשם); המרשם יהיה פתוח לעיון הציבור.

(ג) הרשם יפקח על נותני שירותי מטבע לפי פרק זה.

111.ג. כל מי שעיסוקו במתן אחד מהשירותים המפורטים להלן והוא אינו גוף ציבורי שהוקם על פי דין או גוף המפורט בסימן א' לתוספת השלישית (בחוק זה - נותן שירותי מטבע) חייב ברישום במרשם:

חובת רישום במרשם של נותני שירותי מטבע

(1) המרת מטבע של מדינה אחת במטבע של מדינה אחרת;

(2) קניה או פדיון של המחאות נוסעים בכל סוג של מטבע;

(3) קבלת נכסים פיננסיים במדינה אחת; לענין סעיף זה, "נכסים פיננסיים" - מזומנים, המחאות בנקאיות, המחאות נוסעים, ניירות ערך סחירים, אשראי או פיקדונות כספיים;

(4) החלפת שטרות כסף;

(5) ניכיון המחאות בנקאיות.

111.ד. (א) בקשה לרישום נותן שירותי מטבע במרשם תוגש לרשם, ותכלול את כל אלה:

בקשה לרישום נותן שירותי מטבע

(1) שם המבקש, פרטי זיהויו ומענו ואם הוא פועל כנאמן, גם פרטי זיהויו של הנהנה; היה המבקש תאגיד, תכלול הבקשה גם את המסמכים שעל פיהם התאגד התאגיד או שעל פיהם הוא

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 111 המוצע

מוצע להייב ברישום את מי שעוסק במתן שירותי מטבע. העיסוקים החייבים ברישום, נוסף על הנזרתי מטבע, הם סחר בהמחאות נוסעים, קבלת נכסים פיננסיים במדינה אחת כנגד העמדת נכסים פיננסיים במדינה אחרת, החלפת שטרות כסף וניכיון שקים.

חובת הרישום המוצע לא תחול על גופים כמו המדינה ובנק ישראל, ועל גופים אחרים, שמחויבים בחובות הקבועות בפרק ג' לחוק, כמו תאגידים בנקאיים, חברי בורסה ועוד, מאחר שכאמור לעיל הם כבר מפוקחים (ראה דברי הסבר לסעיפים 1 ו-8).

לסעיף 111ד המוצע

מוצע לקבוע את הפרטים שצריך לכלול בבקשה לרישום במרשם נותני שירותי מטבע; בין השאר נדרשת,

לפרק ד' המוצע

לסעיף 111א המוצע

מוצע להגביל את ההגדרה של "מטבע" רק למטבע המשמש כהילך חוקי במדינה שבה הונפק או במדינה המשתמשת באותו מטבע, אף אם המטבע מונפק בגוף אחר, דוגמת האירו; כן מוצע להבהיר שהמטבע כאמור כולל גם שטר כסף.

לסעיף 111ב המוצע

מוצע להסמיך את שר האוצר למנות רשם אשר יהיה אחראי על רישומם של נותני שירותי מטבע ועל הפיקוח עליהם; בין תפקידי הרשם יהיו הקמת המרשם של נותני מטבע וניהולו.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 322.

פועל, את שמות בעלי השליטה בתאגיד, וכן את שמות המנהלים, פרטי זיהוי ומענם;

(2) מספר הסניפים שברצונו של המבקש להפעיל ומענם, בציון הסניף הראשי;

(3) פרטים בדבר עיסוקי האחריות של המבקש, אם יש לו;

(4) פרטים נוספים שקבע שר האוצר;

(5) מספר הסניפים ומענם, לרבות מענו של הסניף הראשי.

(ב) לבקשה יצורפו מסמכים המעידים על קיום התנאים לרישום, כאמור בסעיף 111; ולענין סעיף 111(א)4 - הסכמתם של המבקש ושלי בעל שליטה בתאגיד לכך שהרשם יקבל מידע, מן המרשם הפלילי, על עברם הפלילי הן לקראת הרישום במרשם, והן בהמשך, כל עוד קיים רישום לפי פרק זה.

(ג) הרשם רשאי לדרוש ממבקש הרישום כל מידע או מסמך נוספים הדרושים לצורך בדיקת הבקשה.

(ד) בסעיף זה -

"פרטי זיהוי" - מספר תעודת זהות; לגבי אזרח זר שלפי דיני מדינת אזרחותו או המדינה שבה הוא תושב אין תעודת זהות - מספר זיהוי רשמי וסדרתי אחר הנהוג במדינתו ואם אין מספר כאמור - מספר דרכון תקף;

"מען" - ציון לפחות של כל אלה: שם הרחוב, מספר הבית, שם היישוב ומיקוד.

111. (א) הרשם ירשום במרשם מבקש המקיים את כל אלה:

תנאים לרישום
נותן שירותי
מטבע

(1) לענין מבקש שהוא יחיד - הוא בגיר ואזרח ישראלי או תושב ישראל;

(2) לענין מבקש שהוא תאגיד שהתאגד בישראל - לפחות בעל שליטה אחד בו הוא בגיר ואזרח ישראלי או תושב ישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

ישראלית או תושב ישראל, מעל גיל 18 שנים. לגבי התאגיד עצמו מוצע לדרוש את רישומו בישראל, ולגבי תאגיד זר - מוצע גם לדרוש שהוא יהיה רשום כמדינה שבה קיימת חקיקה למלחמה בהלבנת הון.

כן קובע הסעיף המוצע דרישה שהמבקש לא יהיה בעל פלילי בשל עבירות של הלבנת הון או עשייה ברכוש אסור או בעבירה אחרת שלדעת הרשם אינה מתיישבת עם רישומו של הנידון בעבירות כאמור כנותן שירותי מטבע.

דרישה זו מבטיחה שנותן שירות כאמור לא יסכן את הציבור. מסיבה זו אף מוצע שהרשם יהיה רשאי להתלות את החלטתו לרשום את המבקש במרשם אם

לאור הוראותיו של חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, הסכמתו של המבקש לכך שהרשם יבדוק את עברו הפלילי לקראת הרישום ולאחר מכן, כדי לוודא את עמידתו בתנאי הרישום.

לסעיף 111 המוצע

מוצע לדרוש ממי שמבקש להירשם כחלפן כספים להיות אזרח ישראלי או תושב ישראל, מעל גיל 18 שנים. דרישה זו נחוצה כדי שבעידן של ליברליזציה בשוק המטבע לא ייכנסו לתחום זה אנשים שאינם מוכרים דיים בישראל ושאינן כל ביטחון שיישארו בה לתקופה ממושכת. על כן, מוצע גם לדרוש שלפחות בעל שליטה אחד בתאגיד שהתאגד בישראל יהיה בעל אזרחות

(3) לענין מבקש שהוא תאגיד שהתאגד מחוץ לישראל – במדינה שבה נרשם התאגיד קיימת חקיקה לאיסור הלבנת הון, והתאגיד נרשם כדין בישראל;

(4) מבקש הרישום לא הורשע, בישראל או במדינה אחרת, בעבירה לפי סעיפים 3 ו-4, או בעבירה שלדעת הרשם, מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אינו ראוי לשמש נותן שירותי מטבע; ואם היה מבקש הרישום תאגיד, לא הורשע בעבירה כאמור בעל שליטה בתאגיד, או דירקטור או נושא משרה, כהגדרתם בסעיף 1 לחוק החברות, התשנ"ט-1999³, ובתאגיד שאינו חברה – נושא תפקיד מקביל או דומה לתפקידים האמורים.

(ב) נודע לרשם שמתנהלים נגד המבקש או נגד בעל שליטה בתאגיד, שמבקשים להירשם, הליכים פליליים באחת העבירות כאמור בסעיף קטן (א)4, רשאי הוא לדחות את החלטתו בקשר לבקשת הרישום עד לסיום ההליכים נגדו; בסעיף זה ובסעיף 10ט(ד) "הליכים פליליים" – לרבות חקירה.

111. (א) שינה נותן שירותי מטבע את מקום פעילותו או את מיקומו של אחד הסניפים, יודיע על כך בכתב לרשם וישוב לו את תעודת הרישום בתוך שבעה ימים.

דיווח לרשם על שינויים

(ב) חדל נותן שירותי מטבע לעסוק במתן שירותי מטבע בין לשעה ובין דרך קבע, יודיע על כך בכתב לרשם וישוב לו את תעודת הרישום, ואם היו כמה סניפים את כל תעודות הרישום, והכל בתוך שבעה ימים; ובלבד שאם חדל נותן שירותי מטבע לעסוק בחלק מהסניפים, יחזיר רק את התעודות של הסניפים האמורים.

(ג) החליט נותן שירותי מטבע, שחדל לעסוק במתן שירותי מטבע, לחזור לעסוק במתן שירותי מטבע, יגיש בקשת רישום חדשה לממונה.

(ד) חל שינוי בפרט מן הפרטים שנמסרו לפי סעיף 10ה(א), יודיע על כך, בכתב לרשם, מבקש הרישום בתוך שבעה ימים מהיום שבו נודע לו על השינוי.

111. (א) נרשם נותן שירותי מטבע במרשם, ייתן לו הרשם תעודת רישום נפרדת לכל מקום שבו פועל נותן שירותי מטבע (בפרק זה – סניף)

הוצאת תעודת רישום ושינוי התעודה

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע חובה דומה לגבי נותן שירותי מטבע שחדל מלעסוק בכך, בכלל או בחלק מסניפיו.

מוצע לחייב את נותן שירותי מטבע במתן הודעה על שינוי שחל בפרט מהפרטים שמסר בעת הירשמו במרשם, בתוך שבעה ימים מיום השינוי.

לסעיף 111 המוצע

מוצע לקבוע שהרשם יוציא תעודת רישום לנותן שירותי מטבע שנרשם במרשם; מוצע שהרשם יוציא

נודע לו שקיים נגדו הליך פלילי בשל אחת העבירות המונעות רישום; מוצע שתוקף ההתליה יהיה עד לסיום ההליכים הפליליים נגד המבקש.

לסעיף 111 המוצע

מוצע לחייב את נותן שירותי מטבע במתן הודעה לרשם על שינוי שחל במקום פעילותו ובהשבת תעודת הרישום של מקום שחדל להיות פעיל, בתוך 7 ימים.

³ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

ובה יציין את המען ומספר הרישום של הסניף; הרישום יהיה תקף לגבי המבקש במען שצוין בתעודת הרישום בלבד.

(ב) נותן שירותי מטבע יציג את תעודת הרישום בסניף, במקום בולט לעין, ויציין את מספר הרישום על כל שלט או בכל פרסום שלו וכן על כל מסמך המוצא על ידו.

(ג) הודיע נותן שירותי מטבע על שינוי מקום של סניף והחזיר לרשם את תעודת הרישום של המקום האמור, ייתן הרשם תעודת רישום חדשה, בציון המען החדש ולפי מספר הרישום של התעודה המקורית ויבטל את התעודה הקודמת; שינויים לפי סעיף זה יירשמו במרשם.

110. סירב הרשם לרשום את המבקש כנותן שירותי מטבע ינמק את סירובו ויאפשר לו לטעון את טענותיו לפניו בתוך שלושים ימים מהיום שבו נמסרה למבקש החלטת הרשם.

סירוב לרשום נותן שירותי מטבע

111 ט. (א) הרשם רשאי למחוק נותן שירותי מטבע מהמרשם בכל אחד מאלה:

מחיקת נותן שירותי מטבע מהמרשם או התלייתו

(1) הדל להתקיים בנותן שירותי מטבע תנאי מתנאי הרישום לפי סעיף 111(א) עד (3);

(2) הורשע נותן שירותי מטבע או בעל שליטה בתאגיד, שנרשם במרשם, בעבירה שבהתאם להוראות סעיף 110(4) היה מונע, לדעת הרשם, את רישומו במרשם;

(3) נותן שירותי מטבע הפר הוראה אחרת לפי פרק זה.

(ב) נוכח הרשם כי נותן שירותי מטבע הפר הוראה אחרת כאמור בסעיף קטן 111(א), ידרוש ממנו, בטרם יחליט על מחיקתו מהמרשם, לתקן את הטעון תיקון, ורשאי הוא, לאחר שנתן לנותן שירותי מטבע הזדמנות להשמיע את טענותיו, להתלות את רישומו במרשם לתקופה שלא תעלה על שלושים ימים; לא תוקנה ההפרה בתוך התקופה האמורה, רשאי הרשם למחוק את המפר מהמרשם.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 111 המוצע

מוצע להסמיך את הרשם למחוק מהמרשם את מי שמבקש זאת; כן מוצע להסמיך את הרשם למחוק מהמרשם את מי שלא מתמלאים בו עוד תנאי הרישום או את מי שהפר הוראה אחרת המחייבת אותו כנותן שירותי מטבע.

מוצע לאפשר לנותן שירותי מטבע שהפר הוראה אחרת, בטרם יחליט על מחיקתו מן המרשם, לתקן את הטעון תיקון בתוך תקופה של חודש ימים.

מוצע לקבוע שבמקרה שנמתק רישומו של נותן שירותי מטבע שלא לפי בקשתו, הוא יוכל בשלב הראשון לטעון את טענותיו לפני הרשם; בשלב השני, אם הרשם עומד בהחלטתו, הוא רשאי לעתור לבית משפט לעניינים מנהליים נגד החלטת הרשם (ראה גם דברי הסבר לסעיף 111 המוצע).

תעודת רישום נפרדת בעבור כל מקום, שבו מתכוון לפעול מי שנרשם, כדי שמי יזדקק לשירותיו ידע שהוא מורשה לכך.

כדי להגן על הציבור מוצע שנותן שירותי מטבע יציג את תעודת הרישום בכל מקום שבו הוא מנהל את פעילותו העסקית.

הודיע נותן שירותי מטבע על שינוי מקום פעילותו והחזיר את התעודה לגבי מקום זה, יוציא הרשם תעודת רישום מתוקנת בעבור המקום החדש.

לסעיף 111 המוצע

מוצע לקבוע שלא יסרב הרשם לרשום במרשם אדם, שלדעתו אינו ממלא אחר תנאי הרישום המפורטים בסעיף 111 לחוק המוצע, אלא אם כן נתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו.

(ג) החליט הרשם למחוק נותן שירותי מטבע בשל אחת הנסיבות המפורטות בסעיף קטן (א), ימסור לו הודעה על כך.

(ד) נודע לרשם שמתנהלים נגד נותן שירותי המטבע הליכים פליליים בעבירה כאמור בסעיף 11(א)4, רשאי הוא להתלות את רישומו במרשם עד לסיום ההליכים הפליליים; הרשם ימסור לנותן שירותי המטבע הודעה על כך.

(ה) הודיע נותן שירותי מטבע לרשם על סיום עיסוקו במתן שירותי מטבע, ימחק אותו הרשם מהמרשם.

11. מי שניתנה לגביו החלטת הרשם לפי סעיפים 11(ב) ו-11(ג), רשאי לעתור לפני בית משפט לענינים מינהליים; עתירת המבקש תוגש בתוך שלושים ימים מהיום שנמסרה לו החלטתו הסופית של הממונה; הוראות תקנות בתי המשפט לענינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א-2000⁴, לענין עתירה מינהלית יחולו, בשינויים המחויבים, על עתירה לפי סעיף זה.

ערעור

11א. (א) נותן שירותי מטבע העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או קנס בשיעור פי שלושה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין;

עונשין

(1) עוסק במתן שירותי מטבע בלא רישום במרשם בניגוד להוראות סעיפים 11ג;

(2) לא נתן הודעה בכתב לרשם כנדרש לפי סעיף 11(א) עד (ג).

(ב) נותן שירותי מטבע שלא החזיר את תעודת הרישום לרשם בניגוד להוראות סעיף 11(א) עד (ג), דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין.

(ג) נותן שירות מטבע שלא מציג את תעודת הרישום במקום פעילותו לפי הוראות סעיף 11(ב), או לא מציין את מספר הרישום לפי הוראות אותו סעיף, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין; עבירה לפי סעיף קטן זה היא עבירה מסוג העבירות של אחריות קפידה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 11א המוצע

- מוצע לקבוע עבירה שרינה מאסר שנה או קנס ששיעורו היום 450,000 ש"ח בכל אחד מאלה:
 - עיסוק במתן שירותי מטבע בלא רישום במרשם;
 - אי מתן הודעה על שינוי מען, הפסקת העיסוק או אי קיום של תנאי מתנאי הרישום (סעיף קטן (א)).
- מוצע לקבוע עבירה שרינה קנס ששיעורו היום 150,000 ש"ח בשל אי החזרת תעודת הרישום לממונה כשהיבבים לעשות כן (סעיף קטן (ב)).

עוד מוצע להסמיך את הרשם להתלות את רישומו של נותן שירותי מטבע אם נודע לרשם שמתנהלים נגד נותן השירות הליכים פליליים בשל אחת העבירות שלדעת הרשם היתה מונעת את רישומו במרשם.

לסעיף 11 המוצע וסעיף 9 החדש

מוצע לאפשר, למי שרואה את עצמו נפגע מהחלטת הרשם לענין דחיית רישומו, סירוב לרשמו, מחיקת רישומו או התליית רישומו, לעתור נגד החלטת הרשם לבית המשפט לענינים מינהליים; לצורך זה מוצע לתקן את התוספת הראשונה בחוק בתי המשפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000, ולהוסיף לתוספת האמורה את נושא הרישום של נותני שירותי מטבע.

⁴ ק"ת התשס"א, עמ' 170.

הוראת מעבר 111. מי שביום כניסתו לתוקף של פרק זה עסק באחד העיסוקים המפורטים בסעיף 111, רשאי להמשיך בעיסוק זה ובלבד שהגיש בקשה לרישום בתוך שלושה חודשים מהיום שפרק זה נכנס לתוקף, עד להחלטת הרשם בענין בקשתו; הרשם ייתן את החלטתו עד תום שישה חודשים ממועד הגשת הבקשה.

פרק ד'2: מפקחים וסמכויותיהם

- הגדרות 111.ג. (א) בפרק זה, "הממונה" – כל אחד מאלה:
- (1) לענין תאגיד בנקאי – המפקח על הבנקים;
 - (2) לענין חבר בורסה ומנהל תיקים – יושב ראש רשות ניירות ערך;
 - (3) לענין מבטח וסוכן ביטוח – המפקח על הביטוח;
 - (4) לענין קופת גמל וחברה המנהלת קופה כאמור – הממונה על שוק ההון;
 - (5) לענין בנק הדואר – שר התקשורת או עובד ציבור שהוא הסמיך לכך;
 - (6) לענין נותן שירותי מטבע – הרשם של נותני שירותי מטבע כמשמעותו בסעיף 111ב;
 - (7) לענין גוף נוסף שייתוסף לתוספת השלישית – השר שבאחריותו נמצא אותו גוף או עובד ציבור שהוא יסמיך לכך.
- (ב) הודעה על הסמכת ממונה לפי פסקאות (5) ו-(7) של סעיף קטן (א) תפורסם ברשימות על ידי השר שבאחריותו נמצא הגוף המפוקח.
- 111.ד. (א) (1) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה רשאי ממונה למנות מפקחים אשר יפעילו את סמכויותיהם לגבי גוף שבפיקוח לפי חוק זה.
- נפקחים וסמכויותיהם

ד ב ר י ה ס ב ר

- לפרק ד'2 המוצע**
מוצע להוסיף לחוק פרק שבו יפורטו סמכויות הפיקוח הנדרשות כדי לפקח בצורה יעילה על אותם גופים פיננסיים המפורטים בפרק ג' לחוק; כן מוצע להוסיף סמכויות פיקוח לענין מילוי חובות שהוטלו על נותני שירותי מטבע בפרק ד' המוצע.
- לסעיף 111ג המוצע**
מוצע לקבוע באופן מפורש מי הם הממונים על הגופים הפיננסיים השונים.
- לסעיף 111ד ויד המוצע**
מוצע להסמיך את הממונים השונים על הגופים המנויים בסעיף (א) והתוספת השלישית לחוק העיקרי למנות מפקחים.
- מוצע לקבוע עבירה של אחריות קפידה שדינה קנס ששיעורו היום 50,000 ש"ח בשל אי הצגת תעודת רישום או אי ציון מספר הרישום במסמכים, כנדרש לפי הוראות החוק המוצע (סעיף קטן (ג)).
- לסעיף 111ב המוצע**
מוצע לקבוע הוראת מעבר שהאפשר לכל מי שעסק במתן שירותי מטבע לפני כניסתו לתוקף של החוק המוצע, להמשיך בעיסוק כאמור ובלבד שתוך שלושה חודשים מיום כניסתו לתוקף יגיש בקשה לרישום במרשם של נותני שירותי מטבע; מוצע להיב את הרשם בקבלת החלטה בענין בקשת רישום בתוך 6 חודשים מיום הגשתה; באופן זה בתוך 9 חודשים, לכל היותר, מיום כניסתו לתוקף של החוק המוצע, יוסר הרישום של נותני שירותי מטבע שהחלו עבודתם לפני כניסתו לתוקף של החוק המוצע.

(2) מי שאינו עובד ציבור לא יתמנה כמפקח אלא אם כן משטרת ישראל לא התנגדה למינוי מטעמים של שלום הציבור.

(3) לא יתמנה מפקח אלא אם כן קיבל הכשרה מתאימה כפי שיקבע הממונה.

(ב) לצורך מילוי תפקידיו רשאי מפקח -

(1) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו מידע ומסמכים המתייחסים לפעולות של הגוף המפוקח ולענין מילוי חובותיו לפי חוק זה; בסעיף זה, "מסמכים" - לרבות הזמר מחשב ופלט;

(2) להיכנס, לאחר שהודעה, למקום שבו יש לו יסוד להניח פועל הגוף המפוקח, לדרוש שיוצגו לפניו כל המסמכים הקשורים לפעילותו של הגוף המפוקח, ולערוך בדיקה במקום; ואולם לא ייכנס מפקח למקום המשמש למגורים בלבד, אלא על פי צו של בית משפט;

(3) לתפוס כל מסמך, אם יש לו יסוד להניח כי הרבר דרוש לשם הבטחת ביצוע פרקים ג' וד' או כדי למנוע הפרת הוראותיהם.

(ג) לענין סעיף זה, "זמר מחשב" ו"פלט" - כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.⁵

(ד) היו לממונה או למפקח סמכויות פיקוח על הגוף המפוקח מכוח דין אחר, רשאי הוא להפעילן גם לענין פיקוח לפי חוק זה.

110. (א) על תפיסת מסמך לפי סעיף 110(ב) בשל הפרה על פרק ד', יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969,⁶ בשינויים המחויבים.

דינו של מסמך שנתפס

(ב) על תפיסת מסמך לפי סעיף 110(ב) בשל חשד להפרת חובה לפי פרק ג', יחולו הוראות אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 110 המוצע

מאחר שלגבי הפרות על פרק ג' לחוק לא נקבעה עבירה, מוצע להוסיף הוראות מיוחדות לענין תפיסת מסמך שנתפס בקשר להפרה על החלק האמור; ההוראות המוצעות דומות לאלה הקיימות בפרק הרביעי של פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, לענין תפיסה של מסמך בקשר לחשד של ביצוע עבירה לפי פרק ד'.

מוצע לדרוש שכל המפקחים יקבלו הכשרה מתאימה כפי שיקבע הגורם הממנה. כן מוצע לדרוש שלא ימונה מפקח שאינו עובד ציבור אלא בהסכמת משטרת ישראל, וזאת כדי לשמור על שלום הציבור; דרישות אלה מקובלות בחקיקה העכשווית ומבטיחות שהמפקחים השונים יפעילו את סמכויותיהם בצורה מבוקרת ומתחשבת בזכויות הגופים המפוקחים השונים.

מוצע להעניק למפקחים סמכויות בקשר לדרישת ידיעות ומסמכים, סמכויות כניסה, חיפוש ותפיסה.

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

(1) המפקח ימסור את המסמך שנתפס לממונה, אשר רשאי לשמרו עד אשר יגישו לוועדה המוסמכת להטיל עיצום כספי, כאמור בפרק ה' (בסעיף זה – הועדה);

(2) הוגש המסמך לוועדה, תקבע הועדה, בהחלטתה לענין הטלת עיצום כספי, אם להחזיר את המסמך למי שממנו נלקח או להמשיך לשמרו;

(3) לא הגיש הממונה את המסמך לוועדה בתוך שישה חודשים מיום תפיסתו, יוחזר המסמך למי שממנו נלקח.

4. בסעיף 12 לחוק העיקרי, במקום ההגדרה "הממונה" יבוא:

"הממונה" – כל אחד מאלה או מי שכל אחד מאלה הסמיך לענין פרק זה מבין עובדיו:

(1) כהגדרתו בסעיף וי"ב;

(2) לענין פרק ד' – מנהל אגף המכס ומע"מ."

5. בסעיף 13 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "והשר שבאחריותו נמצא גוף מהגופים המפורטים בתוספת השלישית" יבוא "והשר שבאחריותו נמצא אגף המכס ומע"מ או גוף מן הגופים המפורטים בתוספת השלישית";

(2) בסעיף קטן (ג), אחרי "לענין תאגיד בנקאי" יבוא "עם שר האוצר לענין ועדה לפי סעיף 15".

6. בסעיף 16(א) לחוק העיקרי, אחרי "לענין תאגיד בנקאי" יבוא "עם שר האוצר לענין ועדה לפי סעיף 15".

ד ב ר י ה ס ב ר

"(א) נגיד בנק ישראל, והשר שבאחריותו נמצא גוף מהגופים המפורטים בתוספת השלישית, וקימו, כל אחד לגבי הגופים שבאחריותם, ועדה שתהיה מוסמכת להטיל עיצום כספי לפי פרק זה."

הוראה זו, בענין הקמת ועדה להטלת עיצום כספי, הוספה בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בזמן הכנת החוק לקריאה שניה ולקריאה שלישית; ההוראה לוקה בחסר, כי נוסף על הועדות להטלת עיצום כספי לגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק – בנקים, חברי בורסה וכו' – קיימת גם ועדה, לפי סעיף 15 לחוק, לענין הטלת עיצום כספי בשל הפרה על פרק ד' לחוק.

מוצע לחקן את הטעות ולקבוע במפורש חובה להקים את הועדות המפורטות בסעיף 15.

סעיף 13(ג) לחוק מחייב את שר המשפטים לקבוע את סדרי העבודה של הועדות להטלת עיצום כספי ואת אמות המידה להטלתן לאחר התייעצות עם נגיד בנק ישראל והשרים הנוגעים בדבר. מוצע להוסיף גם לענין זה התייעצות עם שר האוצר, בהיותו אחראי על פעילותו של אגף המכס ומע"מ.

סעיף 4 ההגדרה "ממונה" שבסעיף 12 לחוק העיקרי קובעת לאמור: "הממונה" –

(1) לענין תאגיד בנקאי – המפקח על הבנקים;

(2) לענין גוף מהגופים המפורטים בתוספת השלישית – השר שבאחריותו נמצא אותו גוף, או מי שכל אחד מהם הסמיכו לכך מבין עובדיו משרדו;

(3) לענין פרק ד' – מנהל המכס או מי שהוא הסמיך לכך מבין עובדיו אגף המכס ומע"מ."

לאור ההגדרה של ממונה כמוצע בסעיף וי"ג, מוצע להתאים את ההגדרה שבפרק הנוכחי שבו הוראות לענין הטלת עיצום כספי.

סעיפים 13(א) לחוק מחייב הקמת ועדות 5 ו-6 להטלת עיצום כספי של גורם פיננסי שמפר את חובותיו לפי פרק ג' לחוק העיקרי. וזו לשון הסעיף:

7. אחרי סעיף 31 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 31א

"קבלת דיווח 31א. (א) ממונה בהגדרתו בסעיף 12, ומפקח שמונה לפי סעיף 11(גא), יעבירו לראש הרשות המוסמכת דיווחים תקופתיים על פעולותיהם לענין יישום הוראות חוק זה.

8. בסעיף 32 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 32

(1) בסעיף קטן (א) אחרי "ממונה על ביצוע חוק זה" יבוא "למעט פרקים ד' ו' ו'ד'";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) שר האוצר ממונה על ביצוע פרק ד', והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו; כן רשאי שר האוצר לקבוע אגרות לענין רישום נותן שירותי מטבע במרשם נותני שירותי מטבע, תיקון הרישום, הענקת תעודות רישום לסניפים ושינון של תעודות רישום. וכן אגרה שנתית.

(2א) כל שר, שבאחריותו נמצא גוף מהגופים המפורטים בתוספת השלישית, ממונה על ביצוע פרק ד' לענין גוף שבאחריותו והוא רשאי לענין הגוף שהוא אחראי עליו, בהתייעצות עם שר המשפטים ועם השר לביטחון הפנים, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

(2) שר האוצר ממונה על ביצוע פרק ד' לענין תאגיד בנקאי; נגיד בנק ישראל רשאי לענין תאגיד כאמור, בהתייעצות עם שר האוצר, שר המשפטים והשר לביטחון הפנים לתת בצו הוראות לביצועו."

ד ב ר י ה ס ב ר

(ב) שר המשפטים יקבע את סדרי הדיון בערעור על עיצום כספי לפי פרק ה'.

(ג) תקנות, כללים וצווים לפי חוק זה יהיו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

מוצע לקבוע שלענין יישום חובת הרישום של נותני שירותי מטבע במפורט בפרק ד' המוצע, השר הממונה הוא שר האוצר ולא שר המשפטים; מוצע גם להטיל אגרות בקשר לרישום נותני שירותי מטבע במרשם ולנושאים אחרים הקשורים לכך, וכן אגרה שנתית.

כמו כן, מוצע לקבוע שעל ביצוע הפיקוח לגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק ממונים השרים השונים האחראים על גופים אלה, ולא שר המשפטים. מוצע לקבוע שהתקנות יוצאו לאחר התייעצות עם שר המשפטים והשר לביטחון הפנים, וזאת בשל מהות הסמכויות המוענקות למפקחים. במה שנוגע לתאגידים בנקאיים, השר הממונה הוא שר האוצר אבל הוראות הביצוע יינתנו על ידי נגיד בנק ישראל, לאחר התייעצות עם שר המשפטים. שר האוצר והשר לביטחון הפנים.

מאותה סיבה מוצע לתקן את סעיף 16(א) לחוק שמעניק לשר המשפטים סמכות לקבוע שיעורים נמוכים לעיצום הכספי, הכל בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל והשרים האחראים על הגופים המפורטים בתוספת השלישית; אף באן יש צורך להוסיף התייעצות עם שר האוצר. בקשר לעיצום כספי שהוטל בשל הפרה על פרק ד' לחוק.

סעיף 7 מוצע לחייב את גורמי הפיקוח השונים וכן את הממונים על הטלת עיצום כספי והוערות המטילות אותו, לדרווח לראש הרשות המוסמכת לפי החוק על פעילותם בהתאם לחוק דיווחים אלה יאפשרו לרשות למלא בצורה יעילה יותר את משימותיה.

סעיף 8 סעיף 32 לחוק העיקרי קובע לאמור: "ביצוע ותקנות"

32. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, להתקין תקנות ולקבוע כללים בכל ענין הנוגע לביצועו.

- תיקון התוספת השלישית 9. בתוספת השלישית לחוק העיקרי –
- (1) לפני סעיף 1 תבוא הכותרת "סימן א", ובו, סעיף 5 – יימחק;
- (2) אחרי סימן א' יבוא:

"סימן ב'

1. נותן שירותי מטבע."

- תיקון חוק בתי המשפט לענינים מינהליים 10. בחוק בתי המשפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000, בתוספת הראשונה, אחרי פסקה 10 יבוא:

"11. נותני שירותי מטבע – ענינים אלה: דהייית החלטה בקשר לבקשת רישום לפי סעיף 11(ב) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000; סירוב רישום לפי סעיף 11 לחוק האמור; מחיקה מהמרשם של נותני שירותי מטבע או התליית רישום במרשם האמור, לפי סעיף 11ט לאותו חוק."